

رای شماره 2859579 هیأت تخصصی اراضی شهرسازی، منابع طبیعی و محیط زیست دیوان عدالت اداری با موضوع: بند (د) و (ذ) مصوبه شماره 88963/ت61330 هـ مورخ 1402/5/23 هیأت وزیران در خصوص تشکیل بخش کیار شرقی به مرکزیت روستای دزک ابطال نشد

هیأت تخصصی اراضی شهرسازی، منابع طبیعی و محیط زیست

* شماره پرونده: هـ ت/ 0200243

شماره دادنامه سیلور: 140231390002859579 تاریخ: 1402/11/02

* شاکی: آقای حسین رستمی هفشجانی

* طرف شکایت: نهاد ریاست جمهوری

* موضوع شکایت و خواسته: ابطال بند (د) و (ذ) مصوبه شماره 88963/ت61330 هـ مورخ 1402/5/23 هیأت وزیران در خصوص تشکیل بخش کیار شرقی به مرکزیت روستای دزک

* شاکی دادخواستی به طرفیت نهاد ریاست جمهوری به خواسته ابطال بند (د) و (ذ) مصوبه شماره 88963/ت61330 هـ مورخ 1402/5/23 هیأت وزیران در خصوص تشکیل بخش کیار شرقی به مرکزیت روستای دزک به دیوان عدالت اداری تقدیم کرده که به هیأت عمومی ارجاع شده است متن مقررہ مورد شکایت به قرار زیر می باشد:

هیأت وزیران در جلسه 1402/5/18 به پیشنهاد شماره 36924 مورخ 1402/2/30 وزارت کشور و به استناد ماده 13 قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری مصوب 1362 تصویب کرد.
د - دهستان کیار بالا به مرکزیت روستای سرتشنیز از ترکیب روستاها، مزارع و مکان های زیر مطابق با نقشه های پیوست که تأیید شده به مهر دفتر هیأت دولت است، در بخش مرکزی شهرستان کیار ایجاد و تأسیس می شود:

1- سرتشنیز 2- گشنیزجان 3- موسی آباد 4- مزرعه گلی نک

ذ - بخش کیار شرقی به مرکزیت روستای دزک از ترکیب دهستان - کیار بالا به مرکزیت روستای سرتشنیز و دهستان کیار شرقی به مرکزیت روستای دزک مطابق با نقشه های پیوست که تأیید شده به مهر دفتر هیأت دولت است، در شهرستان کیار ایجاد و تأسیس می شود.
* دلایل شاکی برای ابطال مقررہ مورد شکایت:

یکی از شرایط اساسی تشکیل بخش جدید رعایت حداقل جمعیت قانونی تعیین شده در تبصره 1 ماده 6 اصلاح موادی از قانون تعاریف و ضوابط تقسیم کشوری مصوبه 1362 و اصلاحات بعدی مصوب 1389/12/4 می باشد. مطابق تبصره 1 مذکور حداقل جمعیت لازم برای تشکیل بخش جدید 20 هزار نفر است تبصره 2 ماده 6 که به نوعی مختص تبصره 1 مصوب می شود تحت شرایط خاص به هیأت وزیران اجازه داده که تا حداقل 10 هزار نیز اجازه تشکیل بخش دهند اما برای جمعیت کمتر از 10 هزار نفر را از صلاحیت هیأت وزیران خارج دانسته است و ذیل این تبصره تشکیل بخش با جمعیت کمتر از 10 هزار نفر را در صلاحیت مجلس شورای اسلامی دانسته است، حال با توجه به جمعیت دو دهستان کیار شرقی و ایجاد شده کیار بالا که جمعاً 7699 نفر رسمی است جمعیت عشایری کوچنده 12890 نفر! این دو دهستان برای ایجاد شرایط بخش عددسازی، نیز خلاف واقعیت در منطقه شهرستان فعلی کیار و استان است و هیأت وزیران صلاحیت تشکیل بخش فوق را به دلیل عدم نصاب جمعیت لازم قانونی نداشته است و مصوبه یاد شده خلاف نص قانون است. مستند جمعیت دهستان های تشکیل دهنده بخش جدید، آمار رسمی مرکز آمار ایران در سرشماری 1395 است و کل جمعیت عشایری استان نیز 20 هزار نفر است حال پرسش این است کارشناس تقسیمات کشوری استانداری چهار محال و بختیاری و اداره کل امور عشایری به چه استنادی جمعیت دروغین عشایری این منطقه که به 20 نفر نمی رسد را در کیار شرقی 12890 نفر اعلام کرده است؟

مخالف بودن مصوبه هیأت وزیران با ماده 6 آیین نامه اجرای قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری، مطابق ماده 6 مذکور، تحت هیچ شرایطی هیأت وزیران صلاحیت تشکیل بخش با جمعیت کمتر از 12 هزار

نفر رسمی را ندارد و فرض حاضر را صراحتاً در صلاحیت آرای اکثریت مجلس شورای اسلامی می داند. هر چند با اصلاح مؤخر قانون نسبت به آیین نامه، ملاک همان 10 هزار نفر است اما با هیچ از یک معیارهای جمعیت، اقدام هیأت وزیران قانون تلقی نمی گردد. در بند (د)، ایجاد دهستان کیار بالا شامل توابع مذکور که جمعاً 4454 نفر جمعیت رسمی دارد و با توجه به اینکه در منطقه تراکم متوسط هست کمتر از 6 هزار نفر جمعیت رسمی لازم برای ایجاد دهستان طبق تبصره 1 ماده 3 قانون تقسیمات کشوری است. بر این اساس ایجاد دهستان مذکور را نیز زیر سؤال برده و در نتیجه بخش مذکور نیز فاقد صلاحیت تشکیل است. همچنین با عدم اعتبار مستند قانونی هیأت وزیران در تشکیل بخش جدید کیار شرقی نیز آمار واقعی جمعیت عشایری باید بازبینی شود و واقعی اعلام گردد. لذا با حساب قوانین تقاضای ابطال رأی هیأت وزیران در بندهای (د) و (ذ) تشکیل دهستان کیار بالا و بخش کیار شرقی مورد تقاضا می باشد.

***خلاصه مدافعات طرف شکایت:**

علی رغم تبادل لوایح، طرف شکایت پاسخی به شکایات شاکی ارائه نکرده است. پرونده شماره هـ ت/0200243 مبنی بر درخواست ابطال بندهای (د) و (ذ) مصوبه شماره 88963/ت 61330 هـ مورخ 1402/5/23 هیأت وزیران در جلسه مورخ 1402/10/24 هیأت تخصصی شهرسازی، منابع طبیعی و محیط زیست با حضور نماینده طرف شکایت مورد رسیدگی قرارگرفت و اعضای محترم هیأت به اتفاق آرا به شرح ذیل اعلام نظر نمودند:

رای هیأت تخصصی شهرسازی، منابع طبیعی و محیط زیست

1- بر اساس ماده 3 قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری مصوب 1362 مقرر گردیده: «دهستان کوچکترین واحد تقسیمات کشوری است که دارای محدوده جغرافیائی معین بوده و از بهم پیوستن چند روستا، مکان، مزرعه همجوار تشکیل می شود که از لحاظ محیط طبیعی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی همگن بوده و امکان خدمات رسانی و برنامه ریزی در سیستم و شبکه واحدی را فراهم می نماید.» بر اساس تبصره 1 این ماده نیز مقرر گردیده: «حداقل جمعیت دهستان با در نظر گرفتن وضع پراکندگی و اقلیمی کشور به سه درجه تراکمی بشرح زیر تقسیم می شود:

الف - تراکم زیاد 8000 نفر .

ب - تراکم متوسط 6000 نفر .

ج - تراکم کم 4000 نفر.»

بر اساس تبصره 2 ماده مذکور نیز مقرر گردیده: «دهستان های موجود که از نظر وسعت، جمعیت و دسترسی دارای تراکم مطلوب بوده در قالب موجود باقی و آن تعداد از دهستان هایی که از این لحاظ نامتناسب می باشند از طریق تقسیم و یا ادغام تعدیل و به دهستان های جدید تبدیل خواهند شد.»

2- بر اساس ماده 6 قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری مصوب 1362 مقرر گردیده: «بخش واحدی است از تقسیمات کشوری که دارای محدوده جغرافیائی معین بوده و از بهم پیوستن چند دهستان همجوار مشتمل بر چندین مزرعه، مکان، روستا و احیاناً شهر که در آن عوامل طبیعی و اوضاع اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی واحد همگنی را بوجود می آورد بنحوی که با در نظر گرفتن تناسب، وسعت، جمعیت، ارتباطات و دسترسی و سایر موقعیت ها، نیل به اهداف و برنامه ریزی های دولت در جهت احیاء امکانات طبیعی و استعدادهای اجتماعی و توسعه امور رفاهی و اقتصادی آن تسهیل گردد.» بر اساس تبصره 1 این ماده اصلاحی مصوب 1389 نیز مقرر گردیده: «حداقل جمعیت محدوده هر بخش، با در نظر گرفتن وضع پراکندگی و اقلیمی کشور به دو درجه تراکمی به شرح زیر تقسیم شده است:

الف - مناطق با تراکم زیاد سی هزار نفر .

ب - مناطق با تراکم متوسط بیست هزار نفر.»

بر اساس تبصره 2 ماده مذکور اصلاحی مصوب 1389 نیز مقرر گردیده: «در نقاط کم تراکم، دورافتاده، مرزی، جزایری، جنگلی، کویری و نقاط محروم و توسعه نیافته و همچنین جمعیت عشایری که بیش از شش ماه در منطقه حضور دارند با توجه به کلیه شرایط اقلیمی، سیاسی، اقتصادی و اجتماعی تا حداقل ده هزار نفر جمعیت با تصویب هیأت وزیران و در موارد استثنائی با تصویب مجلس، جمعیت بخش می تواند کمتر از میزان فوق باشد.»

3- بر اساس ماده 5 قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری مصوب 1362 مقرر گردیده: «بخش عشایری واحدی است از تقسیمات کشوری که با داشتن یک بخشدار سیار مسئول گرفتن خدمات و هماهنگی با ادارات مربوطه خواهد بود و عشایر در فصول مختلف در هر منطقه که اسکان می کنند تابع فرمانداری و استانداری همان منطقه هستند.»

4- حسب اعلام مدیر کل سیاسی، انتخابات و تقسیمات کشوری استانداری چهارمحال و بختیاری پیوست نامه شماره 158264 مورخ 1402/8/2 معاون امور حقوقی وزارت کشور، به استناد سرشماری سال 1395، دهستان کیاربالا به مرکزیت روستای ترشیز با درجه تراکمی متوسط دارای 4454 نفر جمعیت

ساکن روستایی و بر اساس اعلام امور عشایری استان دارای بالغ بر 6873 نفر جمعیت عشایری بوده که در مجموع بالغ بر 11000 نفر جمعیت دارد.

5 - حسب اعلام مدیر کل سیاسی، انتخابات و تقسیمات کشوری استانداری چهارمحال و بختیاری پیوست نامه شماره 158264 مورخ 1402/8/2 معاون امور حقوقی وزارت کشور، به استناد سرشماری سال 1395، بخش کیار شرقی به مرکزیت روستای دزک با درجه تراکمی متوسط و حالت استثنایی دارای 7699 نفر جمعیت ساکن روستایی و 12890 نفر جمعیت عشایری است که در مجموع بالغ بر بیش از 20000 نفر جمعیت دارد.

بنا به مراتب مذکور بندهای (د) و (ذ) مصوبه شماره 61330/ت/88963 هـ مورخ 1402/5/23 هیات وزیران مبنی بر ایجاد دهستان کیار بالا و بخش کیار شرقی با رعایت مفاد تبصره های 1 و 2 ماده 3 و ماده 5 و تبصره های 1 و 2 ماده 6 قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری مصوب 1362 به تصویب رسیده و مغایرتی با قوانین و مقررات مورد استناد شاکی نداشته و خارج از حدود اختیارات مرجع وضع آن نبوده و قابل ابطال نمی باشد. این رای به استناد بند (ب) ماده 84 قانون دیوان عدالت اداری اصلاحی مصوب 1402 ظرف مهلت بیست روز از تاریخ صدور از جانب رئیس محترم دیوان عدالت اداری یا 10 نفر از قضات محترم دیوان عدالت اداری قابل اعتراض است. همچنین این رای به استناد ماده 93 قانون مذکور پس از قطعیت در رسیدگی و تصمیم گیری های آتی مراجع قضایی و اداری، معتبر و ملاک عمل خواهد بود. رئیس هیأت تخصصی شهرسازی، منابع طبیعی و محیط زیست دیوان عدالت اداری

سعید کریمی